

Puheenvuoro

Muutosten edessä

Eero Helle, Pekka Helle ja Harto Lindén

Photo: Veli-Matti Väänänen

Suomen Riistanhoito-Säätiö syntyi juuri joulun alla 1942, siis keskellä sotaa. Tohtori Lauri Siivonen ja valtion metsästyksenvalvoja Tauno V. Mäki laativat säätiölle työohjelman, jonka mukaan säätiö pyrkii ennen kaikkea ”...toimimaan sinä riistan tutkimuslaitoksena, jonka kiinteään, yksityiskohtaiseen ja jatkuvaan tutkimus- ja kokeilutyöhön nojautuen järjestetty metsästyksellinen ja riistan järkipäiväisen verotus voidaan kunakin aikana ja kullakin alueella soveltaa luonnon tarjoamia edellytyksiä mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti hyväksikäyttäen.”

Kestävän metsästyksen valtakunnalliset perusteet luotiin jo 70 vuotta sitten. Siivonen ja Mäki kuitenkin myöntivät nousevan riistanhoitotoiminnan silloiseen ajatusmaailmaan toteamalla lisäksi säätiön pyrkivän: ”...selvittämään tähän ns. passiiviseen riistanhoitotyöhön liittyvien tutkimusten rinnalla olosuhteisiimme soveltuvien aktiivisen riistanhoidon työtapojen ja muidenkin metsästyksellisten toimien kohottamiseen liittyvien kysymysten perusteita.” Tämän lisäyksen myötä riistan tutkimuksen koko kenttä tulikin määritellyksi elinkeinotutkimusta myöten. Olemmeko itse asiassa edenneet tehtävissämme? Toki, myös tutkimustulosten tiedottamisessa ja tiedon käytäntöön saattamisessa. Suomen Riistan kuudessakymmenessä niteessä yli 6000 sivulla on valistettu ja julistettu hyvää sanaa mahdollisimman yleistajuisessa muodossa kuitenkin tinkimättä tieteellisyydestä. Suomen Riista on maailmanlaajuisestikin katsottuna paitsi merkittävä relukti myös esimerkillinen voimannäyte riistajulkaisujen joukossa.

Riistantutkimuksella oli ylväs alku, joka kesti pitkään ja tunkeutui kansainväliseen tietoisuuteen. Jatkossa oli havaittavissa nousuja ja laskuja, mutta yleisesti ottaen riistantutkimus on aina ollut suomalaisen eläintieteen keskiössä, ja kansainvälisestikin kadehdittu toimija. Mikään ei kuitenkaan jatku ikuisesti hurjalla vauhdilla myllertyvässä yhteiskunnassa. Se pätee myös tutkimusmaailmaan ja RKTL:n riistantutkimukseen. Ensi vuoden alusta lähtien ”riistantutkimusasiakas” ei enää löydä fyysisesti ovea, joka johtaisi riistantutkimuksen tiloihin. RKTL fuusioituu Metlan, MTT:n ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tilastotoiminnon kanssa Luonnonvarakeskukseksi, Lukeksi. Riistantutkimuksen väki on tuossa uudessa 1700 henkilötyövuoden tutkimuslaitoksessa vain vähäinen joukko. Vaarana on, että pieni kutistuu entisestään. Toisaalta metsästys on Suomessa erittäin laajasti hyväksyttyä ja yhteiskunta tarvitsee vankan tietopohjan metsästyksen kestävyuden varmistamiseksi. Tältä pohjalta voi jopa ajatella, että riistantutkimuksella on kokoaan suurempi merkitys myös tulevaisuudessa. Ja fuusio tuo monia hyötyjä. Yksi eduista on ilmeinen: riista-asioita voidaan tarkastella entistä monipuolisemmin osana uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä, ja riistantutkimus saa entistä helpommin yhteistyöapua metsä- ja maataloustutkimuksen piiristä. Lisäksi Luken asiakasrajapinta rakennetaan sellaiseksi, että riistantutkimus löytyy sujuvasti myös jatkossa.

Miten tulee Suomen Riistan käymään näissä muutosten pyörteissä? On selvää, että lehden taloudellinen tilanne kohtaa ongelmia. Uudella Lukella tulee olemaan entisten laitosten perintönä monia eri julkaisuja, joten rahallinen tuki Suomen Riistalle heikenee siitä huolimatta, että kumppanilaitoksemme arvostavat sen korkealle. Tällä hetkellä lehden talous on tasapuolisesti Suomen Riistanhoito-Säätiön ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen harteilla. Vuosien varrella lehden kulurakennetta on jo kevennetty huomattavasti muun muassa toimittamisen teknisissä ratkaisuissa. Synkin vaihtoehto on, että Luke ei tule lehteä tukemaan, ja sarja päättyy tähän kuudenteenkymmenenteen niteeseen.

Me kolme entistä päätoimittajaa emme voi vaieten katsoa Suomen Riistan katoamista, vaan ratkaisu on löydettävä esimerkiksi elektronisen vaihtoehdon käyttöönotosta. Luke lienee valmis neuvottelemaan Suomen Riistan sähköisen version sisällyttämisestä omaan portaaliinsa. Tämän ei tarvitsisi merkitä paperiversion katoamista, mutta ulkoinen asu saattaisi muuttua. Vaikka elektroninen versio tavoittaisikin lukijoita ja tiedon etsijöitä, konkreettinen sarjan nide kädessä tai kirjahyllyssä on arvo sekin. Lopullinen ratkaisu on Säätiön päätettävissä, mikäli neuvottelut edistyvät. ”Sähköisyys” voisi lisätä myös lehtemme näkyvyyttä ja lukijakuntaa; vaihtoehtoja kannattaa huolella harkita, perinteitä kunnioittaen, mutta ennakkoluulottomasti.